

Áigi : geassemánu 2. b. 1992, dii.09.00 - 12.00 / 15.00 - 16.30
geassemánu 4. b. 1992, dii.10.00 - 12.00 / 14.00 - 15.30

Báiki : Røros hotealla, Røros

Áirasat:

1. Olav M. Dikkanen	21. Mary Mikalsen Trollvik
2. Magnhild Mathisen	22. Nils Jernsletten
3. Inger K. Juuso	23. Aage Pedersen
4. Johan Jernsletten	24. Ester Fjellheim
5. Ingrid Smuk Rollstad	25. Olav Andersen
6. Jon V. Aslaksen	26. Haldis Thommassen
7. Hans Guttorm	27. Inger-Ann Fosli
8. John H. Eira	28. Oddvin Storelv
9. Egil Olli	29. Ivar M. Simonsen
10. Ole H. Magga	30. Inger A. Johansen
11. Mathis M. Sara	31. Lennart Mikkelsen
12. Mikkel A. Gaup	32. Ante Eriksen
13. Alf E. Nystad	33. Ing-Lill Pavall
14. Josef Vedhugnes	34. Ella Holm Bull
15. Peder Mathisen	35. John Nordfjell
16. Svein H. Bårdsen	36. Jarle Jonassen
17. Ruth Rye Josefsen	37. Máret Guhttor
18. Mimmi Bæivi	38. Ingrid Wernberg
19. Eilif O. Larsen	39. Johan M. Sara
20. Lars Nilssen	

Virgelohpeohcamat lohkkovuođedje ja čuovvovaš áirasat ožžo virgelobi:

- nr. 1: Olav M. Dikkanen
nr. 3: Inger K. Juuso
nr. 4: Johan Jernsletten
nr. 5: Ingrid Smuk Rollstad
nr. 6: Jon Viktor Aslaksen
nr. 12: Mikkel A. Gaup
nr. 15: Peder Mathisen
nr. 26: Haldis Thommasen
nr. 28: Oddvin Storelv
nr. 29: Ivar M. Simonsen
nr. 31: Ante M. Eriksen
nr. 37: Máret Guhttor geassemánu 2. b.

Áirasa nr. 1 várrelahttu: Øystein Ballari manai sadjásis.
Áirasa nr. 3 várrelahttu: Wenke Tørmønen manai sadjásis.
Áirasa nr. 4 várrelahttu: Marianne Balto manai sadjásis.
Áirasa nr. 5 várrelahttu: Ivar Hansen manai sadjásis.

Áirasa nr. 6 várrelahttu: Magnar Helander manai sadjásis.
 Áirasa nr. 12 várrelahttu: Kirsten Anne B. Eira gohččojuvvon, muhto ii sáhtán bohtit.
 Áirasa nr. 15 várrelahttu: Ingunn Utsi gohččojuvvon, muhto ii sáhtán bohtit.
 Áirasa nr. 26 várrelahttu: Anders Oskal ii lean gohččojuvvon.
 Áirasa nr. 28 várrelahttu: Ingolf Huva manai sadjásis.
 Áirasa nr. 29 várrelahttu: Roger Pedersen manai sadjásis.
 Áirasa nr. 31 várrelahttu: Kirsti Knutsen manai sadjásis
 geassemánu 2. b. dii. 11.00.
 Áirasa nr. 37 várrelahttu: Haldis Balto manai sadjásis geasse-
 mánu 2. b.

Čuovvovaš áirasat ožžo virgelobiid:

Egil Olli, geassemánu 4. b. dii. 09.00 rájes.
 Øystein Ballari, geassemánu 4. b. dii. 12.30 rájes.
 Inger Ann Fosslí, geassemánu 4. b. dii. 09.00 rájes.
 Olav Andersen, geassemánu 4. b. dii. 12.00 rájes.
 Ing-Lill Pavall, geassemánu 4. b. dii. 15.30 rájes.
 Wenke Tørmænen, geassemánu 4. b. dii. 12.00 rájes.

Áššelistu:

- ÁŠŠI 18/92 ČOAHKKIMA VUOĐUDEAPMI
 - NAMMACUORVUN, VIRGELOBIT/ GOHČČOJUUVON VÁRRELAHTTU
 - GOHČČUMA JA ÁŠŠELISTTU DOHKKEHEAPMI
- ÁŠŠI 19/92 SÁMEDIGGERÁDI DIEDÁHUS DOAIMMAS BIRRA, DÁS MAIDDÁI
 REFRRÁHTAÁSSIT
- ÁŠŠI 20/92 ODDA ÁŠŠLID DIEĐIHEAPMI
- ÁŠŠI 21/92 BARGGU JA VÁLDDI SIRDIN SÁMEDIGGÁI
 mañiduvvon ášši 4/92
- ÁŠŠI 22/92 SÁMI RADIO JAGI 2000 VUOSTÁ - GULASKUDDAN
- ÁŠŠI 23/92 GUOVTEGIELALAŠVUOHTA SÁMI GIELDDAIN - GULASKUDDAN
- ÁŠŠI 24/92 MÁTTA-TRONDELÁGA FYLKKAPLÁNA - GULASKUDDAN
- ÁŠŠI 25/92 SÁMEGIELA GEAVAHEAMI NUOLGGADUSAT SÁMEDIKKIS

ÁŠŠI 18/92 ČOAHKKIMA VUOĐUDEAPMI

Čoahkkinjođihangoddi Mimmi Bæivi bokte rabai čoahkkima.

a) Gohččuma dohkkeheapmi.

Mearrádus: Gohččun 12.05.1992 ovttajienalaččat dohkkehuvvon.

b) Áššelisttu dohkeheapmi:

Mearrádus: Áššelistu mii čuovui gohččuma
mearriduvvui ovttajienalaččat.

ÁŠŠI 19/92 SÁMEDIGGERÁDI DIEĐÁHUS DOAIMMAS BIRRA, DÁS MAIDDÁI REFERAHTAÁSSIT

Sámedikki presideanta Ole Henrik Magga čilgii ráđi doaimmaid birra. Ráđi čilgehus válđojuvvui dieđáhussan.

ÁŠŠI 20/92 ODDA ÁŠŠIID DIEĐIHEAPMI

Ovddiduvvojedeje čuovvovaš ođđa áššit:

1. John Henrik Eira: Boargárlaš vihaheapmi.
2. Aage Pedersen: Eanadoallolávdegotti árvalus boahhteáiggi boazodoallopolitihka birra.
3. Aage Pedersen: Sámi fágagirji.
4. Josef Vedhugnes: Mearrabivdu - vuodđun sámi materiálalaš kultuvrii.

Ođđa áššiid almmuheames mearriduvvui čuovvovaččat:

1. Čoahkkinjođihangoddi evttoha ollesčoahkkimii ahte ášši sáddejuvvo Sámediggeráđi meannudeapmái.

Ovttajienalaččat mearriduvvon.

2. Čoahkkinjođihangoddi evttoha ollesčoahkkimii ahte ášši meannuduvvo dán čoahkkimis ođđa áššin 26/92

Ovttajienalaččat mearriduvvon.

3. Čoahkkinjođihangoddi evttoha ollesčoahkkimii ahte ášši sáddejuvvo Sámediggeráđi meannudeapmái.

Ovttajienalaččat mearriduvvon.

4. Čoahkkinjođihangoddi evttoha ollesčoahkkimii ahte ášši sáddejuvvo Sámediggeráđi meannudeapmái.

Ovttajienalaččat mearriduvvon.

ÁŠŠI 21/92 BARGGU JA VÁLDDI SIRDIN SÁMEDIGGÁI - MAŇIDUVVON
ÁSSI 4/92

I ÁŠŠEBÁHPIRAT

- Oassečielggadus nr. 1 lávdegottis mii galgá čielggadit áigeuovdilis áššiid mat gusket Sámedikki organiseremii ja áššemeannudeapmái

II ÁRVALUS

Čielggadanlávdegoddi ovddidii čuovvovaš árvalusa Sámediggái jođiheaddji Sámedikki presideantta Ole Henrik Magga bokte:

ÁLGGAHUS

Sámediggi nammadii áššis 5/92 lávdegotti mii galggai čielggadit áigeuovdilis gažaldagaid Sámedikki organiserema ja áššemeannudeami oktavuoašas. Lávdegoddái biddjojuvvojedje:

Ole Henrik Magga, jođiheaddji
Máret Guhttor, nubbinjođiheaddji
Hans Guttorm
Mimmi Beaivi
Mathis M. Sara

Giehtadaladettiin ášši 4/92 Doaimmaid ja válldi sirdin Sámediggái maŇiduvvui kultur- ja ealáhusáššiid hálddašeami teakstaoassi vuordit lávdegotti barggu. Dán ii galgga várra áddet justa nu mo lea daddjon ahte lávdegoddi galgá geargat bargguinis ollásit ovdalgo ášši válldisirdin sáhttá fas meannuduvvot. Navdit leamen doarvái ahte lávdegoddi árvoštallá áigeuovdilis áššiid ovttaid mielde ja addá oassečielggadus-evttohusa ollesčoahkkima ovdii. Mearrádus ii oro dárbbaseamen mearkkašit ahte lea lávdegoddi mii galgá ovddidit árvalusa daid osiid birra áššis 4/92 mat maŇiduvvojedje, muhto ná lea várra buoremus dán dulkot. Lávdegoddi lea namalassii oktiibiddjojuvvon dan láhkái mii dagaha ahte dát galgá doaibmat eambo politihkkálaš lávdegoddin go seaiva čielggadanlávdegoddin. Lávdegoddi buktá čielggadusas čoahkkinjođihangoddái mii mearrida viidáseabbo áššejođu.

KULTURÁŠŠIT JA EALÁHUSÁŠŠIT. LÁVDEGOTTI ÁRVVOŠTALLAMAT.

Lávdegoddi lea álggahan barggus čuovvovaš áššebáhpiriid vuođul:

- Departemeanttaid gaskasaš bargojoavkku árvalus doaimmaid ja válldi sirdima birra Sámediggái (ovdal sáddejuvvon)
- Mearrádus áššis 5/92 (sáddejuvvon čoahkkingirjjis 1/92)
- Organisašuvdna- ja vuođđudusáššiid váldolávdegotti árvalus áššis 4/92 ja mearrádus seamma áššis (sáddejuvvon čoahkkingirjjis 1/92)
- Sámi ovddidanfoandda njuolggadusat 07.02.92 (mielddus)

Dán vuorus mearriduvvo oktavuoha gaskal kulturáššiid ja Sámi ovddidanfoandda hálldahusaid. Lea hoahppu mearridit kulturhálldašeami ja Sámi ovddidanfoandda hálldašeami organiserema. Ráðđehus lea mearridan foandda njuolggadusaid ja lea danin dehálaš oažžut dán čilgejuvvot jođáneamos lági mielde. Boahtte jagi bušeahttabarggu várás lea ulbmilavástideaddji oažžut čilgejuvvot kulturáššiid hálldašeami nu árrat go vejolaš vai garvit sirdima mañideami vára.

Lávdegoddi lea árvvoštallan sierralágan ákkaid SOF ja sámi kulturráđi organiserema oktavuođas. Dat ákkat mat ovdal leat biddjon bajimuššii dorjot ealáhus- ja kulturáššiid ovttastahttima, leat dohkkálaččat ja ovdáneapmi servodagas muđui manná eambo dan guvlui ahte ovttastahttit dáid surggiid. Ohcciid mearri SOF:s čájeha maiddá ahte ovttastahttin vástidivčče ulbmila. Muđui leat vejolašvuođat muhtun muddui rášunaliseret dás. Lávdegoddi lea nuppe bealis oaidnán kulturbargiid ja kulturorgánaid cealkámušaid mat eai bealuš ealáhus- ja kulturhálldašeami oktiibidjama. Mii navdit maiddá ahte lea vissis deaddu das jos vuhtiiváldit joavkkuid ja berošteaddjiid váikkuheami. Hálldašeapmi guovtti ovttadagas sáhtta addit stuorát vejolašvuođa berošteaddjiid áirasiidda ráđiin ja stivrrain.

Sámediggeráđis lea dákkáraš vuogádaga oktavuođas maid mii dás leat huksemin dušše vuolgaheaddji sajádat politihkkálaš gažaldagain, Sámedikki ovddasteamis olggosguvlui, vejolaš nammadanáššiin stivrraide ja ráđiide (lávdegoddi galgá manná mearridit dán) ja leat váidalanásahussan hálldašanorgánaide. Hálldašeapmi galgá dáhpáhuvvat njuolggadusaid mielde maid Sámediggi ja Ráðđehus/Stuorradiggi leat mearridan. Ovdamearkkadihte lea Ráðđehus juo čuoldán ráđđelahtuid oasálastimis SOF:a stivrii ja nu fertet várra čuovvut seamma áššemeannudan vuogi eará orgánaid guovdu.

LÁVDEGOTTI EVITOHUS:

Ásahuvvo sierra foandastivra Sámi ovddidanfondii ja sierra Sámi kulturráđi hálldašit kulturáššiid. Dát guokte orgána galget leat iešmearrideaddji orgánat. Dán láhkái lea vejolaš sirret hálldašeami ja politihkkálaš barggu dáid áššesurggiin. Dát dávistit Sámedikki iežas mihttomeriide ja daidda signálaide Ráðđehus lea addán Sd. dieđ. nr. 28 (1991-92) (s.87). SOF:a njuolggadusaid eavttut váidalemiid meannudeami oktavuođas devdojuvvojit. Seammaláhkái sáhttet maiddá Sámi kulturráđi mearrádusaid váidalusaid meannudeapmi loahpahuvvot Sámedikki systemas.

Sámi ovddidanfoanda ásahuvvo sierra hálldašanovttadahkan Sámedikki systemas, muhto čadnojuvvon Sámediggái formálalaččat iežas nammademiid ja bargovugiid bokte. Mearrádusa ektui áššis 5/92

nammada Sámediggi stivrra Sámi ovddidanfondii mii lea oktiibiddjojuvvon ja masa gullet barggut nugo ovdanbohtá foandda njuolggadusain 07.02.92. Sámi ovddidanfoandda čállin-goddi sirrejuvvo Sámedikki hálldahusas sierra ovttadahkan.

Ásahuvvo Sámi kulturráđđi sierra hálldašanovttadahkan mii lea čadnojuvvon Sámediggái formálalaččat iežas nammademiid ja bargovugiid bokte. Sámi kulturráđđi ásahuvvo ođđajagimánu 1. b. 1993 mas leat 7 lahtu ja sis peršuvnnalaš várrelahtut. Ráđi barggut galget dávistit mearrádussii áššis 4/92.

Sámediggeráđđi ávžžuhuvvo dárkkistit 1993 bušeahttaevttohusa, dás mielde maiddái virgedáhkádusat, mat dávistit dán mearrádussii (gč. mearrádusa áššiin 8/92 ja 4/92). Sámediggeráđđi ávžžuhuvvo ovddidit čilgejuvvon evttohusa gosa Sámi ovddidanfoandda ja Sámi kulturráđi čállingottit biddjot.

Áirras Egil Olli ovddidii čuovvovaš árvalusa:

Sámediggi ávžžuha sámediggeráđi, kulturráđi ja ealáhusráđi báikki mearrideami oktavuodas, seammás árvoštallat gosa boahttevaš sámi kulturmuitoráđđi galgá biddjot.

III JIENASTEAPMI

Čielggadanlávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat. Egil Olli lassiarvalus mearriduvvui 31 jienain.

IV LOAHPALAŠ MEARRÁDUS

Čielggadanlávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat oktan Egil Olli lassiarvalusain.

ÁŠŠI 22/92 SÁMI RADIO JAGI 2000 VUOSTÁ - CEALKÁMUŠ

I ÁŠŠEBÁHPIRAT

- Sámi Radio plána jagi 2000 vuostá, Kárašjohka 27.01.92

II ÁRVALUS

Kulturáššiid váldolávdegoddi ovdanbuktá čuovvovaš ovttajienalaš árvalusa áššeovddideaddji Inger A. Johansen bokte:

Sámediggi lea cealkán ahte galgá fievrriduvvot mediapolitihkka sámi álbmoga guovdu mii dávista daid mihttomeriide mat prinsihppalaččat leat biddjon eiseválddiid bealis sihkarastit ja ovdánahttit sámiid giela, kultuvrra ja servodateallima. Dákkáraš nášuvnnalaččat geatnegahtti sámpolitihkkálaš oainnuin

lea erenoamážit hástalussan lámhit politihka mii galgá suodjalit sihke kultuvra-, diehtujuohkima- ja gielalaš beroštumiid dakkár mediasuorggis go sáddehatsuorgi lea. Sámediggi áigu deattuhit dan riikapolitihkkálaš ovddasvástádusa mii lea vai dat lámkanjuolggadusat devdojuvvojit mat galget sihkkarastit vuoigatvuođa sámi kultuvrra doallamii ja nu ráhkadit vuođu kultuvrralaš dássevuhtii Norggas.

Sámi sáddehatdoaimma boahhtevaš ovdáneapmi lea Norgga riika-sáddehaga bargu, dábálaš sáddehaga olis, maid ferte prioriteret jos dát riikaásahus galgá deavdit oasis eiseválddiid sáme-politihkkálaš geatnegasvuođain ja ovddasvástádusas.

NRK Sámi Radio lea ovdanbidjan plánadokumeantta mii lea oaivvilduvvon leat ođđa rápmaplánan sámi sáddehatdoibmii jagi 2000 vuostá. Lea posiitivalaš go mihtut dan ovddit rápmaplánas leat muhtun muddui devdojuvvon ja mii danin eaktuda ođđa mihtuid boahhtevaš radio- ja TV-doibmii. Go dát ovdanbiddjon plána-áššebábir lea ovddimužžan jurddašuvvon stivrenáššebábirin, orro dát dohkálaččat suodjaluvvon. Plána lea vuđolaččat ráhkaduvvon dan bokte ahte dat geažáda konkreettalaš guhkeáiggi mihtuid jahkečuođi molsuma vuostá strategiijaid ja doaimmaid bokte juksan dihte ulbmálašmihtuid addin dihte ollesárvosaš sámi viidodatmediafálaldaga. Plána lea maiddái hábmejuvvon nu ahte suodjala dan celkojuvvon kommunikašuvdnaperspektiivva dan bokte ahte áššebábir čielgasit gaskkusta sámeradio diehtujuohkin doaimmaid ja dan kultuvrralaš mearkkašumi sihke riikaservodagas oppalaččat ja erenoamážit sámi servodagas.

Sámiid bealis, juoga maid Sámediggige lea deattuhan, lea ahte sámi mediat dárbbasit rustejuvvot ja ahte erenoamážit sáme-gielat mediafálaldat otne lea menddo headju ja danin ferte nannejuvvot. Sámediggi lea dán oktavuođas bealuštan ahte čadnojuvvon sámi sáddagiid viiddidanplána berre ráhkaduvvot. Dákkáraš plána lea dál ovdan biddjon mii dohkálaččat šáhtta ráhkadit vuođu viidáseabbot hukset sámi sáddedatdoaimma.

NRK Sámi Radio lea meroštallon leat NRK:a distriktakantuvrain ovttá dásis distriktakantuvrraiguin. Muhto lea čielga vuođđu deattuhit ahte Sámi Radio lea erenoamáš dilis eará distriktakantuvrraid ektui ja ahte dat iežas erenoamáš doaimmaid ja geatnegasvuođaid vuođul ferte danin ovddiduvvot olggobealde daid rápmaid mat gustojit dábálaš distriktakantuvrraide. NRK Sámi Radio galgá leat riikasáddehat sámi álbmoga várás miehtá riikka, nugo prinsihppalaččat lea mearriduvvon dálá gustovaš rápmaplánas. Dát prinsihppalaš oaidnu ferte dieđusge gustot joatkevaččat nu ahte NRK Sámi Radio viidáseabbo huksemis šáhtta addit sámiide seamma viiddis prográmmafálaldaga maid NRK muđui addá norgga álbmogii. Politihkkálaččat dohkkehuvvon vuođđu-oaidnu dássevuoda ja ovttadássašvuoda hárrái gaskal sáme- ja

dárogiepla, nugo ovdan bohtá sámi giellalágas, buktá geatnegasvuodaid ja bidjá eambo gáibádusaid NRK:a ovdáneapmái sámi sáddehahkan juksan dihte dási maid vuođđo-oainnu áigumušat garrasit barget beali.

Sámediggi doarju oainnu maid dat ođđa rápmaplána árvala, namalassii ahte sámi sáddehat sámi riikasáddehahkan ferte oazžut riikaviidosas sáddagiid, nu ahte buot sámit miehtá riikka sáhttet leat oasálaččat Sámi Radio prográmmafálaldagain. 3-kanal systema atnui váldin NRK:as sáhtašii addit mearkkašahtti veardde viiddiduvvon sámi sáddagiid riikanehta bokte ja nu juksat sámegiela hálliid miehtá riikka. Lassin dávistivčče dát Stuorradikki eavttuid ahte addit NRK:ii vejolašvuođa ásahit ođđa radiokánala, nugo Girko- ja oahpahušlávdegoddi lea cealkán Árv.S.nr.163 (1990-91).

Sámi TV-sáddagiid riikanehtas ferte nannet, nugo ođđa rápmaplána oaivvilda. Sámi TV-produkšuvdna otne lea hui soaittahagas dohkálaš fálaldagaid addimiid ektui. Go lea julggáštuvvon ahte dákkáraš sáddagat gáibidit ollu návccaid, ferte guhkkit áiggi vuollái systemáhtalaččat bargat dan ala ahte nannet oktasaš davviriikalaš sámi TV-sáddagiid ovttašhttima. Nannejuvvon ovttasbargu davviriikalaš dásis seasttašii juohke ovttaskas davviriikalaš radio- ja TV-ovttastumi. Lassin eahpitkeahhtá nannešii sámi oktavuoda riikka rájaid rastá. Sámediggi doarju strategiija jurddašeami maid rápmaplána árvala, dan bokte ahte NRK ásaha sierra sámi radiokánala go váldá atnui digitála sáddehaga jagi 2000 vuostá. Ja lunddolaš livčče ahte dát radiokánala šattašii oassin oktasaš davviriikkalaš čovdosis.

Sámediggi lea cealkán ahte guovddáš mihttomearri sámi sáddehatdoaimmain ferte leat nannet julev- ja máttasámi sáddagiid. Bajida luohttámuša go plánaaššebáhpiris oidnet iežaset doaibman dan ahte Sámi Radio galgá sáddagiinnis juksat sámi birrasiid olles sáddehatguovlustis. Sáddagat leat guhkin eret dohkálaččat mearrasámi guovlluin ja guovlluin Tromssas, Nordlánddas, Trøndelága fylkkain ja Máttá-Norggas. Jos galgá oazžut eret dán heittotvuođa de lea dárbbášlaš sihke nannet bargiid logu ja ásahit eanet báikkálaš kantuvrraid. Go lea plánas ásahit báikkálaš kantuvrraid Davvi- ja Máttá Tromsii nannen dihte sámi prográmmafálaldagaid lea positiivalaš vai sámi eatnatgeardánvuohta nannejuvvo. Seammaláhkái lea mávssolaš ja dárbbášlaš sihkarastit julev- ja máttasámi sáddagiid ollu buorebot go dilli lea otne. Go lea plánas ásahit sierra prográmmadoaimmaheaddjiid virggiid dáid guovlluid várás, ovttasbarguin NRK:ain ja SR:ain, sáhtta leat buorre čoavddus sihkarastin ja nannen dihte Sámi Radio prográmmaviidodaga dáid guovlluin.

Plánaáššebábir, mii eaktuduvvo leat dat ođđa rápmaplána NRK Sámi Radioi, lea gutniángeris plána. Jos plána galgá čuvvojuvvot nu mo lea hábmejuvvon, gáibida dat stuorra resurššaid ja bures ovttastahttit resuršageavaheami ja mihttomearre juksama. Álohii gávdnojit mat ráddjejit, jáhkkimis eanemus rekruttema bealis, hukset ollesárvosas sámi viidodatmediafálaldaga. Doaibmaplánas eai leat válđojuvvon rekrutteren- ja oahppodoaimmat. Dieđihuvvon lea ahte dat ráhkaduvvo mannil sierra plánan mas leat rekrutteren ja oahpahuš/oahppu sámi mediabargiide. Sámediggi áigu deattuhit ahte dákkáraš plána lea čielga eaktun gos galgá oažžut ovdanbiddjot oppanassiige ja sáhttit lihkostuvvat boahttevaš barggus ahte addit ollesárvosas sámi viidodatmediafálaldaga NRK Sámi Radio bokte.

Sámediggi jáhkká dasa ahte ođđa rápmaplána ráhkada vuođu hukset ollesárvosas sámi sáddehaga danin go plána ráhkadeapmi lea boađus NRK:a iežas julggástudasas ja dáhtus nannet sámi radio- ja TV-doaimmaid oassin NRK:a iežas prográmmafálaldagat.

Buohkanassii lea Sámediggi hirbmat duhtavaš plánain ja ávžžuha NRK:a ja juolludeaddji eiseválddiid dahkat buot maid sáhttet vai dat duohtan dahkkojuvvošii. Erenoamážit lea hoahppu oažžut:

- Fásta TV-sáddagiid sámegillii
- Sierra sámi radiokánala
- Mánáid- ja oahpahušprorgámmaid sámegillii

III LOAHPALAŠ MEARRÁDUS

Váldolávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

ÁŠŠI 23/92 GUOVTEGIELALAŠVUOHTA SÁMI GIELDDAIN - GULASKUDDAN

I ÁŠŠEBÁHPIRAT

- Kopia reivves 24.01.90 Gieldadepartemeanttas Davviriikkaid Sámi Instituhttii - lohpadus nr S 2/90
- Reive 24.09.91 Gieldadepartemeanttas Sámediggái, guovtegielalašvuohta sámi gielddain - gulaskuddan
- Kopia gulaskuddanreivves 24.09.91 Gieldadepartemeanttas, mielde listu gulaskuddaninstánssaid badjel
- Reive 09.12.91 Sámedikkis Gieldadepartementtii - gulaskuddanáigemeari manideapmi

- Gulaskuddancealkámušat (eai leat mielddusin)
- Gielddadepartemeantta ráporta "Guovttegielalalašvuoha sámi gielddain Sis-Finnmárbkkus", Davviriikkaid Sámi Instituhtta ráhkadan (ii leat mielddusin, lea ovdal sáddejuvvon)
- Reive 14.04.92 Gielddadepartemeanttas mas mielde ráporta gulaskuddancealkámušaid čeahkkáigeasut "Guovttegielalalašvuoha sámi gielddain"

II ÁRVALUS

Kulturáššiid váldolávdegoddi dagai čuovvovaš árvalusa Sámediggái Ester Fjellheim bokte:

1 Álggahus

Sámediggi lea duhtavaš go Gielddadepartemeanta lea oaidnán dárbbu árvoštallat doarjaga beavttu mii addojuvvo departemeantta bušeahtha kap. 503, poasta 60 bokte, daid liigegoluide mat bohtet guovttegielalalašvuođas sámi gielddain Sis-Finnmárbkkus.

Prošeaktaráporta maid Davviriikkaid Sámi Instituhtta lea ráhkadan Gielddadepartemeantta ávžžuhusa mielde addá buori gova otnáš dilis sámegeiela geavaheami ektui gielddalaš hálddašeamis daid áigeguovdilis gielddain.

Sámediggi jáhkká ahte dát ráporta sáhtta addit guovddáš eiseválldiide buoret áddejumi das mii guoská ekonomijai jođihit guovttegielalalaš gieldda. Ráporta čájeha maiddái makkár eavttut fertejit devdot daid ovttaskas gielddain nu ahte geavatlaččat galget sáhttit leat guovttegielalalaččat. Dát ferte Sámedikki oaivila mielde ráhkadit vuođu guovttegielalalašvuođa doarjaga sturrodahkii stáhtas gielddaide.

Sámediggi jáhkká maiddái ahte gielddat iežaset sámegeiela geavaheami strategiijalaš plánain ja doaibmaplánain gielddalaš hálddašeamis, sáhttet geavahit ávkin daid dieđuid mat ovdanbohtet ráporttas. Ráporta čujuha namalassii ahte gielddain eai oro leamen čielga giellapolitiikkálaš strategiiijat, ja ahte mihttomearit buorebot fertejit dávistit plánaide ja daid duohtan dahkamiidda.

Sámediggi oaidná dehálažžan ahte gielddat ráhkadit vuogádaga mii čájeha man láchkái guovttegielalalašvuođa ruđat konkrehtlaččat leat geavahuvvon. Dákkaráš duođaštus mielddisbuktá ahte gielddat leat ollu gievrabot go galget duođaštit lassijuolludusaid dárbbu dán ulbmilii.

2 Doaibmabijut

Sámediggi doarju gulaskuddaninstánssaid cealkámušaid ahte lea stáhta ovddasvástádus láchcit diliid nu ahte sámi gielddat

maiddáí ekonomiija dáfus galget sáhttit bidjat johtui doaimmaid maiguin nannet sámegeiela geavaheami gielddain. Diggi áigu goittotge deattuhit ahte maiddáí gielddain lea ovddasvástádus ja geatnegasvuolta suodjalit gielaláš ja kultuvrraláš eatnatgeardáivuođa iežaset gielddain. Sámegeielas galgá leat árvu iešalddis, ja iige noađđi ja váttisvuolta. Sámediggi oaiivilda ahte gielddain lea ovddasvástádus prioriteret doaimmaid maiguin nannet sámegeiela geavaheami iežaset dábálaš bušeahttarápmmaid siste.

Sámediggi čujuha mearrádussii áššis 4/92 válldi ja doaimmaid sirdima birra Sámediggái, ja áigu bargat dan ala ahte poasttat departemeantta bušeahtas sámi ulbmiliidda sirdojuvvojit oktasaš bušeahttakapihttalii; kap. 503 Doarjja sámi ulbmiliidda, mas leat poasttat

- 01 Báلكkát ja mávssut
- 11 Dávvirat ja bálvalusat
- 50 Sámi kultur- ja ealáhusfoanda
- 70 Eará sámi ulbmilat

Dáláš kap. 503, poasta 60 Sámi dulkabálvalus ja guovttegielalášvuolta, doarjja gielddaide, sirdojuvvojit postii 70 Eará sámi ulbmilat.

Sámediggi čujuha Sámi giellaráđi ásaheapmái ja addá giellaráđđái bargun evttohit ođđa kriteriijaid gielddaid guovttegielalášvuolta doarjaga juohkimii. Sámediggi oaiivilda ahte giellaráđđi berre juohkit ruđaid mat otne leat várrejuvnon sámi dulkabálvalussii ja guovttegielalášvuhtii, kap. 503 poasta 60.

Sámediggi oaiivilda ahte maiddáí eará doaibma evttohusat nannet sámegeiela geavaheami sámi gielddain gullet Sámi giellaráđi bargosuorgái.

III LOAHPALAŠ MEARRÁDUS

Váldolávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

ÁŠŠI 24/92 MÁTTA-TRONDELÁGA FYLKAPLÁNA 1992-1995 - GULASKUDDAN

I ÁŠŠEBÁHPIRAT

- Reive 10.04.92 Mátta-Trøndelága fylkagielddas
- Mátta-Trøndelága fylkaplána 1992-1995 gulaskuddanevttohus

II ÁRVALUS

Organisašuvdnaáššiid váldolávdegotti ovddida čuovvovaš árvalusa Sámediggái áššeovddideaddji John Nordfjell bokte:

1: Sámediggi gávnnaha ahte Mátta-Trøndelága fylkaplána 1992-1995 lea buorre álgun dasa ahte juksat dan bajitdási mihttomeari maid fylkagiela lea bidjan.

2: Fylkaplánas lea teakstaoassi ja strategiija fylkka sámi gažaldagaid barggu várás. Orru leamen nu ahte sektuvrraide ráddjejuvvoma duogážin, lea válljejuvvon váldit sámi gažaldagaid barggu birra kapihttalis "Kultuvra ja guovlulaš ovdáneapmi". Sámediggi lea prinsihppalaččat áigumin heaittihit sektuvralaš jurddašeami sámeapolitiikkálaš oktavuođain. Diggi oaidná dehálažžan ahte fylkagiela geahččala ovdanbidjat hástalusaid sámi álbmoga ektui eambo ollislaš oktavuođas. Sámediggi áigu dainna duogážin ovddidit čuovvovaš evttohusa lassičuokkisin kapihttalii 3:

- *BARGAT NANA SÁMI KULTUVRALAŠ OVDÁNEAMI BEALI MAS LEA NANA BISSOVAŠ SÁMI SERVODAT MÁTTA-TRØNDELÁGA FYLKKAS.*

3: Boazodoallu lea deháleapmos kultuvrra doalvu mátta-sámi servodagas. Lassin go ealáhus bures lea gánnáhahtti ja mas resuršageavaheapmi lea dássedeattus, ovddasta eavttu sámi servodaga eallinvejolašvuhtii Mátta-Trøndelága fylkkas. Sámediggi áigu čujuhit Stuorradiggedieđáhussii nr. 28 (1991-92) Nana bissovaš boazodoallu, mas boazodoallu máttá-sámi guovlluin rápmojuvvo man láhkái ealáhus lea ovdánan, resuršahálddašeami ja gánnáhahttivuođa dáfus. Seammás bohtá Stuorradiggedieđáhusas čielgasit ovdan ahte sápmelaččaid boazodoallu máddin ferte gáhttejuvvot arealameaššumiid vuostá ja vuoigatvuođaid ferte nannet boazodoalloguovlluin. Danin gávnnaha Sámediggi lunddolažžan ahte boazodoallu ealáhussan oažžu fuopmášumi fylkaplánas. Bajábealde namuhuvvoma duogážin evttoha Sámediggi ahte čuovvovaš teakstaoassi biddjojuvvo kapihttalii 7.3:

BOAZODOALLU

Boazodoalloealáhus Mátta-Trøndelágas, ovddasta álggos vuos deháleapmos vuođu mátta-sámi kultuvrii ja servodateallimii, ja nuppe bealis gánnáhahtti ealáhusa vearditmeahttun produvttain. Ealáhus ovddasta ovttabeallásaš oainnu mielde borramušgálvoprodukšuvnna vuođđuduvvon ođasmahttin vejolaš resurššaide mas resurša geavaheapmi lea dássedeattus, ja mas uhccán leat birasváikkuset.

Boazodoallu fylkkas lea stuorra hástalusaid ovddabealde areála sihkarastima dáfus. Ealáhus gáibida veahka ollu areálaid, ja lea rašši meaššumiidda ja nuoskkideapmái. Nuppe bealis geavaha ealáhus resurššaid main lea uhccán molsaeaktolaš geavahan vejolašvuohta ealáhusulbmiliidda.

Mátta-Trøndelága fylka lea gearggus čuovvolit daid áigumušaid mat leat Sd.dieđ. nr. 28 (1991-92) Nana bissovaš boazodoallu, dainna ulbmiliin ahte nannet areálagáhttema boazodollui fylkkas.

OASSEMIHTTOMEARRI BOAZODOALLU

BOAZODOALU AREÁLAT JA RESURŠAVUOĐDU FERTE SIHKKARASTOT FYLKKA BOAZODOALLOGUOVLLUIN.

BOAZODOALLOPOLITIHKKA FERTE RAHČAT DAN ALA AHTE OAZŽUT BUOREMUS BOHTOSIID GUOHTONRESURŠŠAIN DAID GUOHTONGUOVLLUID EKTUI MAT GÁVDNOJIT SIHKKARASTIN DIHTE MATERIALAŠ VUOĐU SÁMI ÁLBMOGA VÁRÁS FYLKKAS.

FYLKA GALGÁ BARGAT DAN ALA AHTE LASIHIT DIEHTOJUOHKIMA JA DIEĐUID EALÁHUSA BIRRA, JA OVDDALGIHTII GEAHČČALIT CAGGAT RIIDDUID GASKAL BOAZODOALU JA EARÁ VUOĐĐOEALÁHUSAID.

STRATEGIIJAT BOAZODOALLU

- *Arealplánen gieldalaš ja fylkagiieldalaš dásis, ferte áššálaččat vuhtiiváldit boazodoalu dili.*
- *Dutkan, máhttaheapmi ja diehtonjuohkin sierralágan vuodđoealáhusaid ovttasbarggu birra ja guđet guoimmiset váikkuhusat luondduresurššaid geavaheamis fylkkas ferte lasihuvvot dainna ulbmiliin ahte ovddalgihtii hehttet riidduid gaskal boazodoalu ja eará vuodđoealáhusaid.*
- *Bohccobiergo márkanvejolašvuodaid ferte ovddidit plánaáigodagas mas ulbmiliin lea vuovdit olgomárkaniidda.*

Seammaláhkái go eanandoallu ja fuođđoealáhus berre boazodoallu namuhuvvot kapihttalis 8.3 areála geavaheami vuolde.

4: Sámi gažaldagat leat fylkaplánas guoskkahallon kapihttalis 10.3. Sámediggi evttoha ahte teakstaoassi sámiid birra fylkkas oazžut sierra bajilčálloša ja biddjojuvvo ovddabeallái čuoggá mii lea gohčoduvvon "OVTTASTAHTTINDOAIMMAT" sierra čuokkisin. Dát ráhkadivčče álggu daid ovttastahttindoaimmaide ja strategiijaide fylka hápme. Sámediggi evttoha ahte čuokkis sámi gažaldagat oazžu čuovvovaš hámi:

SÁMIT MÁTTA-TRØNDELÁGAS

Sámit leat etnihkkálaš veahádat Norggas, ja leat oassin Mátta-Trøndelága fylkka álbmogis. Sámiin guovddáš árvu oassin kultuvrralaš ja etnihkkálaš eatnatgeardáivuođas mii lea fylkkas, ja bajit dási mihttomearrin berre danin leat gáhttet ja ovddidit dán rikkisvuođa. Dát dainna ulbmiliin ahte boahhteáiggi sámepolitihkkálaš doaimmat nu govddádit go vejolaš dohkkehuvvojit báikkálaš birrasiin gos doaimmat biddjojot johtui. Buorre ovttasbargu Sámedikkiin veahkehivčče dákkáraš ovdánahttima. Dát lea maiddái dainna ulbmiliin ahte sámi ja dáčča kultuvra fylkkas nu bures go vejolaš sáhttet leat bálddalagaid.

Mátta-sámi álbmot ovddasta veahádatkultuvrra olles mátta-sámi guovllus, ja muđui sámiid oktavuođas. Álbmotjoavku lea gillán garra váikkuhusaid stuorra servodaga bealis, ja sin eallin- ja kulturvuogit leat váras jávkat eret. Dát šattai ain eambo gievrut Tjernobyl-lihkohisvuođa váikkuhusaid bokte maid dat buvttii mátta-sámiide ja sin deháleapmos ealáhussii, boazodollui.

Erenoamáš dehálaš lea sihkkarastit mátta-sámi giela ja daid rikkis giehtaduodjiárbevieruid (duodji). Dás ferte geahččalit ovttasbargat sámi ásahusaiguin (ea.ea. Sámiid Duodji) ja Sámedikkiin. Muđui lea dehálaš sihkkarastit mátta-sámi ealáhusdoaimmaid luondduvuođu sihkkarastima bokte.

Sámediggi lea plánastis 1991 - 1993 cealkán ahte strategiija boahteveaš ealáhus- ja servodatovdáneami hárrái sámi guovlluin berre dál nuppástahttot nu ahte ii šat oidnit dáid guovllupolitihkkálaččat norgga boaittobeallin muhto sámi guovddážin mat dárbbasit sierra doaimmaid. Mátta-Trøndelága fylkagiela guorrasa dán oidnui.

Lea ovddimuš stáhta eiseválddiid ovddasvástádus lámčit dilálašvuođaid nu ahte riikka sámi álbmotjoavku sáhtta sihkkarastit ja ovddidit iežaset giela, kultuvrra ja servodateallima. Seammás lea fylkagielddas ja gielddain ovddasvástádus ahte dábálaš servodatplánen erenoamážit suodjala sámi ealáhusaid beroštumiid. Ferte danin erenoamážit vuhtiiváldit sámi diliid buot fylkagielddalaš plánema oktavuođas, ja ferte addot govda sadji sámi gažaldagaide gielddalaš plánemis (daid gielddain gos sámit orrot). Lea hástalussan dán oktavuođas ráhkadit nášuvnnalaš sámepolitihkkálaš njuolggadusaid oktavuođa birra sámiide. Máhtolašvuođa huksen sámi diliid birra gielddalaš ja fylkagielddalaš dásis leat eaktun dasa. Gažaldat báikkálaš sámelávdegottiid ja sierra sámekonsuleanttaid birra gielddain berre árvvoštallot dán oktavuođas.

5: Gažaldat sierra sámelávdegottiid hárrái evttohuvvui Sámi vuoigatvuođaid lávdegotti bealis NAC:as 1984.18, muhto ii čadnojuvvon láhkii. Gažaldat berre dál váldojuvot guorahallama vuollái sihke fylkagiielddas ja áigeguovdilis gielddain.

Sámelávdegottit sáhtašedje veahkehit nannet sámevuođa ja sámepolitihkkálaš barggu gielddain. Lávdegottit veahkehivčče nannosit oainnusin dahkat sámi gažaldagaid barggu gielddain. Sámedikki áddejumi vuođul lea lávdegottiid ásaheapmi ovddimuččat áigeguovdil gielddain gos ássan lea bieđgguid ja gos uhccán orrot sámit.

Dán oktavuoašas livčče lunddolaš jurddašit ahte stáhta ruhtadivčče lávdegottiid ja gielddalaš sámekonsuleanttaid goluid. Sámiid ovddadus livčče dehálaš lávdegottiin. Danin livčče lunddolaš ahte Sámediggi mearridivčče kriteriijaid ortnega ásaheapmái ja ruđaid juohkimiidda. Sámediggi áigu doarjut dákkáraš vuolgahemiid.

6: Sámediggi lea plánastis 1991 - 1993 cealkán strategiija ahte joatkit hukset buori ovttasbargovugiid eará orgánaiguin, ása-
husaiguin ja eiseválddiiguin. Ulbmiliin livčče ása-
hahit ovttas-
bargovugiid gažaldagain mat čujuhit eambo ruovttoluotta nugo
omd. sierralágan plánen, j.d. Go álggos váldá vuođu makkár
mearkkašupmi fylkaplánen lea ožžon ja oažžu boahhteáiggis lea
stuorra mearkkašupmi nu jođánit go vejolaš gávdnat konkrehtalaš
ortnegiid mat mielddisbuktet ahte Sámediggi bohtá fylkaplána
prosessii mielde ovdal gulaskuddanvuoru.

Áirras Jarle Jonassen ovddidii čuovvovaš árvalusa:

Erenoamáš áitta lullisámi kultuvrii leat guhtoneatnamiid rihkkumat. Sámiid geavahanvuoigatvuođain lea heajos doarjja riektigeavaheamis. Priváhta eananeaiggádat biehttalit sámiid guođodanvuoigatvuođaid maidái boazobiirriid siste, ja Allariecti ge mieđiha dasa, nu go Korssjøfjell-duomus.

Áirras Ester Fjellheim ovddidii čuovvovaš árvalusa:

Tsjernolbyl-lihkohisvuohta lea deaividan mátta-sámi álbmoga garrasit sin ealáhusa ja eallinvugiid geažil. Lihkohisvuođa suonjarbuhttisvuođa váikkuhusat leat stuorra hástalussan sihke gáhtejeaddji dearvvasvuođabálvalussii ja dearvvasvuođa dutkamii.

Stáhta ja fylkagiella berrejit ovttasráđiin farggamusat bidjat johtui duškanprošeavttaid prográmma gávdnan dihte makkár guhkešáigásaš váikkuhusat bohtet ráđioáktiivvalaš suonjarteamis, erenoamážit borasdávdaduškama oktavuoaš.

Áirras John Nordfjealla ovddidii čuovvovaš árvalusa:

Sámi kultureallima nannen barggus áigu Mijjieh Áarjeledtjh maiddái namuhit dárbbu hukset sierra sámi kulturviesu Rørosii mii lea lunddolaš sámi guovddáš sámiide Rørosguovllus.

Sierra kapihttal Lulli-Trøndelága fylkaplánas galggašii oažžut sámi áššiid čielgaseabbot ovdan mas leat mielde váikkuhusat gitta eankil gielddaid dássái.

III JIENASTEAPMI

Jarle Jonassena lassiárvalus čuoggái 4, ođđa 3. teakstaoassi mearriduvvui ovttajienalaččat.

Ester Fjellheima lassiárvalus ođđa manimuš teakstaoassin mearriduvvui ovttajienalaččat.

John Nordfjella lassiárvalus sáddejuvvui ovttajienalaččat Sámediggeráđđái teavstta sisa hápmemii.

IV LOAHPALAŠ MEARRÁDUS

Váldolávdegotti árvalus oktan lassiárvalusaiguin mearriduvvui ovttajienalaččat.

ÁŠŠI 25/92 SÁMEGIELA GEAVAHEAMI NUOLGGADUSAT SÁMEDIKKIS

I ÁŠŠEBÁHPIRAT

- Sámediggeplána - strategiija 5.6.3.2
- Sámeláhka gč. kap. 3, giellanjuolggadusat ja Sámelága §§ 2-13 ja 2-14
- Sámelága giellanjuolggadusaid ásahus
- Sámelága giellanjuolggadusaid ásahusa oaivadus
- Od.prp. nr. 60 (1989-90) Sámeigiella (ii mielddusin)

II ÁRVALUS

Organisašuvdnaáššiid váldolávdegoddi ovddidii čuovvovaš árvalusa Sámediggái áššeovddideaddji Máret Guhttor bokte:

1. OPPALAČČAT

Sámediggi áigu čujuhettiin Sámediggeplánii 1991-93 og doaibma-plánii 1992, mearridit čuovvovaš kriterijaid nannet sámegiela iežas vuogádagas. Dát čuoggát galget čujuhit mo boahttevaš mihtut, strategiijat ja váikkuhangaskaoamit hábmejuvvojit.

- a) Sámegiela oahpaheami galgá prioriteret otnás ektui.
- b) Diliid galgá láchčit nu ahte bargit sáhttet dustet daid prinsihpaid maid Sámedikki ollesčoahkkin lea mearridan. Mihttomearrin berre leat ahte Sámedikki bargit galget oahppat sámegiela njálmmálaččat ja sáhttit geavahit dan daid áššebáhpiriin maid sii ieža ráhkadit.
- c) Bargit galget oažžut vejolašvuođa virgelohpái oktan bálkkáin lohkan dihte sámegiela.
- d) Giellaoahpahusdoaimmat galget váldojuvvot mielde jahkasaš doaibmaplánaide sierra teakstaoassin.
- e) Jos geavaha sámegiela čálalaččat lassin dárogillii beaivválaš áššemeannudeamis berre dát bálkášuvvot.
- f) Ráhkaduvvo plána gos mihttomearrin berre leat ahte 50% bargiin sáhttet geavahit sámegiela čálalaččat ja 80 - 100 % bargiin geavahit sámegiela njálmmálaččat golmma jagi geahčen.
- g) Doaimmaid johtui bidjama sáhttá árvoštallot biddjot bargiidlávdegoddái nu ahte bargiid ovddasteaddjit leat mielde go gielladoaimmaid duohtan dahkan galgá mearriduvvot nugo lea eaktuduvvon sierralágan šiehtadusain gaskal bargoadi ja bargiid.

2. SÁMEGIELA GEAVAHEAMI NUOLGGADUSAT SÁMEDIKKIS - ÁRVALUS

(Mearriduvvon Sámedikkis.../... 1992 Sámedikki čoahkkinortnega § 41 vuođul)

§ 1 Ulbmil

Ulbmiliin lea duohtan dahkat sámegiela geavaheami Sámedikkis ja movttidahttit ja nannet sámegiela máhtolašvuođa Sámedikki oganisašuvnnas.

§ 2 Sámegiella - definišuvdna

Sámegiellan áddejuvvojit váldosuopmanvuogit davvisámegiella, julevsámegiella ja máttasámegiella.

§ 3 Áššemeannudeapmi

Áššeovddidus, árvalusat, cealkámušat ja mearrádušat, ja čoahkkingirjjit ja šiehtadusreferáhtat galget leat sámeg- ja dárogillii.

§ 4 Preassadieđáhusat, dieđáhusat, almmuhusat ja skovit

Preassadieđáhusat ja buot dieđáhusat ja almmuhusat galget dahkkojuvvot sáme- ja dárogillii.

Skovit mat geavahuvvojit galget leat sámegillii ja dárogillii, ja daid rávačállagat.

§ 5 Reivviid čállin

Reivviid čállin almmolaš báikkálaš ja guovlulaš orgánaiguin (def. Sámelága 3. kap. § 3-1) mat leat hálddašanguovllus galget válđoáššálaččat dahkkot sámegillii. Dát guoská maiddái almmolaš ja priváhtalaš sámi institušuvnnaide ja organisašuvnnaide. Čállosat galget vástiduvvot dan gillii maid sáddejeaddji lea geavahan. Reivelonuhallan almmolaš ja priváhta sámi institušuvnnaiguin ja organisašuvnnaiguin olggobealde hálddašanguovllu, galget dahkkot sáme- ja dárogillii.

§ 6 Sámegiella - praktiseren

Ovttaskas vuoigatvuohta friddja geavahit giela sámelága § 2-13 mielde galgá sáhttit dahkkojuvvot Sámedikki šiehtadallamiin ollesčoahkkimis ja válđolávdegotti čoahkkimiin ja eará lávdegottiin.

§ 7 Njuolggadusaid rievdadeapmi

Sámedikki ollesčoahkkin sáhtta rievdadit njuolggadusaid.

§ 8 Fapmuibidjan

Dát njuolggadusat biddjojuvvot fápmui

3. MEARKKAŠUMIT OVTTASKAS PARAGRÁFAIDE

§-ii 3 Áššemeannudeapmi

Nuolggadusaid §:as 3 lea evttohuvvon ahte áššeovddidus ja mearrádus-árvalus galget čállojuvvot sáme- ja dárogillii. Dás välljejuvvo geavahit sámegiella ja dárogiella daid áššebáhpiriin mat gusket olggosguvlui čujuheadđji doibmii, danin ii evttohuvvo ahte Sámi ovddidanfoandda áššit čállojuvvot sámegillii. Foanddaáššit eai leat almmolaččat ja biddjojuvvot dušše foandastivrii meannudeapmái. Áššebáhpirat biddjojuvvot árkivii dan manná. Mearrádusat sáddejuvvot almmolaččat.

§-ii 4 Preassadieđáhusat, dieđáhusat, almmuhusat ja skovit

Buot dieđáhusat, almmuhusat ja preassadieđáhusat gč. § 4 njuolggadusain evttohuvvojit sáddejuvot sáme- ja dárogillii. Skovit maid Sámediggi geavaha galget nu guhkás go vejolaš leat maiddái sámegillii.

Buot dieđáhusat fertejit leat sihke sáme- ja dárogillii, danin go dikkis lea oktavuoha buot sámiide miehtá riikka. Dát livčče mielde oainnusin ja gulusin dahkamin sámegiela maiddái olggobealde hálddašanguovllu.

§-ii 5 Reivviid čállin

Buot reivelonuhallan almmolaš báikkálaš ja guovlulaš orgánaiguin mat leat hálddašanguovllus gč. § 5 njuolggadusain lea evttohuvvon váldoáššálaččat dahkkot sámegillii. Dát guoská maiddái almmolaš ja priváhtalaš sámi institušuvnnaide ja organisašuvnnaide. Dát ii leat mearriduvvon Sámelága giellanjuolggadusain, muhto evttohuvvo váikkuhangaskaoapmin deavdin dihte lága áigumušaid. Dan seamma geažil lea lunddolaš ahte sámi organisašuvnnat ja institušuvnnat geavahit sámegiela go lonuhallet reivviid gaskaneaset. Lassin lea buohkain geat váldet oktavuođa čálalaččat sámegillii, vuoigatvuohta oážžut čálalaš vástádusa sámegillii (gč. 3. kap. § 3-3 Sámelágas). Dát evttohuvvo guoskat buohkaide geat háliidit geavahit sámegiela Sámedikki guovdu, maiddái olbmuide geat leat olggobealde hálddašanguovllu ja olggobealde riikka rájiid.

§-ii 6 Sámegiella - praktiseren

Orru leamen eahpegovttolaš gáibidit eará njuolggadusaid sámediggeráđi, váldolávdegottiid ja eará lávdegottiid čoahkkingiellan go dat mii geavahuvvo ollesčoahkkimiin.

4. ŠIEHTADALLAMAT

Sámediggeráđi fápmuduvvo bidjat johtui njuolggadusaid dábálaš šiehtadusaid bokte bargiid organisašuvnnaiguin.

III LOAHPALAŠ MEARRÁDUS

Váldolávdegotti árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

ÁŠŠI 26/92 EANANDOALLOLÁVDEGOTTI ÁRVALUS BOAHTTEÁIGGI
BOAZODOALLOPOLITTIHKA BIRRA

I BUKTOJUVVON EVTTOHUS

Áirras Aage Pedersen ovddidii čuovvovaš evttohusa:

Sámediggi atná ahte Eanandoallolávdegotti evttohus Innst. S nr 167 (1991-92) lea siskkáldasat iežainis vuostálaga ja dan dihte dohkketmeahtun deatálaš čuoggáid dáfus boahttevaš boazodoallopolitihka vuođđun, ja bivdá Stuorradikki politihkkálaš bellodatjoavkkuid veardidit ášši vel oktii, ovdal go Stuorradiggi dahká loahpalaš mearrádusa áššis.

II LOAHPALAŠ MEARRÁDUS

Aage Pedersena árvalus mearriduvvui ovttajienalaččat.

Sámedikki hálddahus 15.06.92

Randi R. Balto

Randi R. Balto

čálli